

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Neoprávněné podnikání

S termínem „neoprávněné podnikání“ se lze v českém právním řádu setkat hned v několika právních předpisech, a to jak povahy soukromoprávní tak veřejnoprávní. Neoprávněné podnikání upravuje zákon o živnostenském podnikání v §§ 61 - 64. Tento pojem je zde vymezen jako správní delikt, jenž se vztahuje na dva zákonem stanovené případy.

S termínem „neoprávněné podnikání“ se lze v českém právním řádu setkat hned v několika právních předpisech, a to jak povahy soukromoprávní tak veřejnoprávní. Neoprávněné podnikání upravuje zákon o živnostenském podnikání v §§ 61 - 64. Tento pojem je zde vymezen jako správní delikt, jenž se vztahuje na dva zákonem stanovené případy. Prvním případem je situace, kdy fyzická či právnická osoba vykonává podnikatelskou činnost, aniž vlastní příslušné živnostenské oprávnění. Jedná se tedy o situaci, kdy činnost naplňuje veškeré znaky živnosti, ale osoba není vlastníkem živnostenského oprávnění na předmětnou živnost. Dozví-li se živnostenský úřad o tomto neoprávněné podnikání, zahájí správní řízení o uložení sankce za neoprávněné podnikání. Za druhou situaci neoprávněného podnikání je třeba považovat podnikání osoby, která sice vlastní živnostenské oprávnění na určitou činnost, avšak vykonává úkony, jež jsou již nad rámec povolení, které osoba vlastní a které svými úkony náleží do jiné živnosti. Novelou 365/1999 Sb. byl pojem neoprávněného podnikání rozšířen a skutková podstata tohoto deliktu se vztahuje i na provozování činnosti v době sankčního pozastavení provozování živnosti podle § 58 odst.2 až 4. Živnostenský zákon upravuje zvláště neoprávněné podnikání právnických osob a osob fyzických, také výše sankce se liší podle tohoto kritéria. Při určení výše pokuty se přihlíží zejména k rozsahu, závažnosti, způsobu, době trvání a následkům protiprávního jednání. Výše sankce již není odvislá od toho, jaký majetkový prospěch osoba neoprávněným podnikáním získala, neboť v praxi se tato úprava projevila jako nevyhovující.

Ač by byla osoba sankcionována živnostenským úřadem za tento delikt, není tím dotčeno ustanovení trestního zákona, který vymezuje trestný čin neoprávněného podnikání v § 118. Ten stanoví, že bude potrestán každý (odnětím svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem), kdo neoprávněně ve větším rozsahu poskytuje služby nebo provozuje výrobní nebo jiné výtěžné podnikání. Větší trest (odnětí svobody na šest měsíců až tři léta) bude potom uložen tomu, kdo použil k neoprávněnému podnikání i někoho jiného jako pracovní sílu a také ten, kdo získal takovým činem značný prospěch. Pachatelem může být pouze fyzická osoba a k naplnění znaků tohoto trestného činu je třeba prokázat, že osoba svou neoprávněnou činnost provozovala úmyslně.

Nově se pojem neoprávněného podnikání objevuje také v obchodním zákoníku. Ten byl do novelizovaného obchodníku zařazen zejména proto, že veřejnoprávní předpisy neřeší otázku důsledků neoprávněného podnikání pro soukromoprávní úkony. Proto ustanovení § 3a odst. 1 výslovně stanoví, že povaha nebo platnost právního úkonu není dotčena okolností, že určitá osobě má zakázáno podnikat nebo že nemá oprávnění k podnikání (výše řečené se netýká ustanovení § 49a občanského zákoníku - jednání v omylu). Výslovně je také stanoveno, že osoba, která uskutečňuje činnost, k níž je třeba ohlášení nebo povolení, bez takového ohlášení nebo povolení, a osoba, která takovou činnost uskutečňuje jménem jiné osoby anebo na její účet, odpovídá za škodu tím způsobenou.

Další články:

- [Reklamacce vad stavby](#)
- [Hodnotící dotazníky jako obchodní sdělení v kontrolním plánu ÚOOÚ pro rok 2026](#)
- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel x společnost\)](#)
- [Jak se vyhnout zákazu a postihu dohod o určování cen pro další prodej?](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Zákon Lugového: jak Rusko přepisuje pravidla mezinárodních arbitráží](#)